

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών και Επιχειρηματικών Ειδήσεων για το Κόσσοβο (18.04.2023)

A. Μακροοικονομικά Μεγέθη.

1. Διαπραγματεύσεις Κοσσόβου με Δ.Ν.Τ

Αποστολή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) με επικεφαλής τον κ. GabrielDiBella επισκέφτηκε την Πρίστινα στις 8 – 24 Μαρτίου 2023 για να συζητήσει τις ρυθμίσεις πιθανής συμφωνίας με το ΔΝΤ, για τον μετριασμό των κινδύνων που προκύπτουν από τις ασταθείς διεθνείς τιμές των τροφίμων και της ενέργειας και την υποστήριξη των προσπαθειών του Κοσσόβου για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ιδίως όσον αφορά την φιλικότερη προς το περιβάλλον παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο Πρωθυπουργός του Κοσσόβου AlbinKurtiέγραψε στο Twitter την Παρασκευή 14/03, ότι το Κόσσοβο κατέληξε σε συμφωνία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για παροχή δανείου 260 εκατομμυρίων Ευρώ. «Ένα αρχικό ποσό 80 εκατομμυρίων ευρώ θα διατεθεί για την κατασκευή δυναμικότητας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ηλιακής ενέργειας, με δυνατότητα επιπλέον 80 εκ. ευρώ. Άλλα 100 εκατομμύρια ευρώ θα είναι διαθέσιμα με τη μορφή δημοσιονομικής στήριξης».

Η συμφωνία θα πρέπει να εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του Δ.Ν.Τ.

2. Εξέλιξη οικονομίας.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) αναμένει ότι η οικονομία του Κοσσόβου θα αναπτυχθεί κατά 3,5% το 2023, διατηρώντας αμετάβλητη την πρόβλεψή του Οκτωβρίου. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,9% το 2024, σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιευθείσα Έκθεση του Οργανισμού για τις Παγκόσμιες Οικονομικές Προοπτικές. Ο μέσος πληθωρισμός τιμών καταναλωτή του Κοσσόβου αναμένεται να μειωθεί σε ποσοστό 5,5% το 2023, έναντι 11,7% το 2022, πριν επιβραδυνθεί περαιτέρω στο 2,6% το 2024, ανέφερε το ΔΝΤ. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της χώρας, που ανέρχεται στο 10,8% ως

ποσοστό του ΑΕΠ το 2022, προβλέπεται να μειωθεί στο 8,4% το 2023 και να συρρικνωθεί περαιτέρω στο 7,4% το 2024.

Ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) του Κοσσόβου σημείωσε άνοδο 7,6% σε ετήσια βάση τον Μάρτιο, μετά από ετήσια αύξηση 10,5% τον Φεβρουάριο, ανακοίνωσε η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία. Σε μηνιαία βάση σύγκρισης, ο ΕνΔΤΚ υποχώρησε 0,4 τον Μάρτιο μετά από μείωση 0,3% τον Φεβρουάριο.

Β. Τοπικά Επιχειρηματικά Νέα.

1. Παροχή δανείου από Ε.Τ.Α.Α (E.B.R.D).

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης ενέκρινε δάνειο ύψους έως και 20 εκατομμυρίων ευρώ στην ProexShp, μια από τις μεγαλύτερες αλυσίδες λιανικής πώλησης του Κοσσόβου, η οποία λειτουργεί περίπου 34 καταστήματα με το σήμα Interex, ανέφερε το EuropeanSupermarketMagazine (ESM).

Το EnterpriseExpansionFundIIWesternBalkans (ENEFII), το οποίο μόλις ολοκλήρωσε το πρώτο πακέτο χρηματοδοτήσεων, με κεφαλαιακές δεσμεύσεις ύψους 57 εκατ. ευρώ, θα παράσχει μέρος της χρηματοδότησης. Το δάνειο θα επιτρέψει στην Proex να επεκταθεί σε περιοχές που δεν εξυπηρετούνται από αρκετά σύγχρονα καταστήματα λιανικής και να υποστηρίξει την θέσπιση παραγωγικών διαδικασιών και την αγορά σύγχρονων μηχανημάτων. Η χρηματοδότηση θα βοηθήσει επίσης την Proex να χτίσει έναν νέο κόμβο εφοδιαστικής κοντά στην Πρίστινα, να εκσυγχρονίσει επτά τρέχοντα καταστήματα και να ανοίξει έξι νέα καταστήματα, πέντε από τα οποία θα βρίσκονται εκτός της πρωτεύουσας.

2. Παράνομη δόμηση στο Κόσσοβο.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Υποδομών, LiburnAliu, είπε ότι πάνω από το 75% των κατασκευών στο Κόσσοβο είναι χωρίς άδεια. Μόνο στον Δήμο της Πρίστινα υπάρχουν 46.000 τέτοια κτίρια, ενώ συνολικά στο Κόσσοβο υπάρχουν πάνω από 382.000 κατασκευές χωρίς άδεια. Ο κ. Aliu είπε ότι μετά τη μεταπολεμική ταχεία ανάπτυξη τα θεσμικά όργανα δεν είχαν επαρκείς ικανότητες για τη διαχείρισή τους. Ακόμη και η διαδικασία νομιμοποίησης πάνω από 40.000 κατασκευών χωρίς άδεια στην Πρίστινα προχωρά πολύ αργά. Ο δήμος είπε ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα αυτής της διαδικασίας είναι τα ιδιοκτησιακά ζητήματα που σχετίζονται με τα κτίρια που κτίζονται σε δημόσια και ιδιωτικά ακίνητα, τα οποία δεν είναι στο όνομα των αιτούντων. Η κυβέρνηση προχώρησε σε αλλαγές στον νόμο για τις κατασκευές χωρίς άδεια, σε μία προσπάθεια επίλυσης του προβλήματος, ενώ η Συνέλευση της Επιτροπής Προγραμματισμού διαβίβασε την τροπολογία του σχεδίου νόμου στη Βουλή για δεύτερη ανάγνωση. Μέχρι να ψηφιστεί αυτός ο νόμος, οι συγκεκριμένες κατασκευές στο Κόσσοβο δεν θα σταματήσουν. Δεν έχει σταματήσει ούτε η αγοραπωλησία διαμερισμάτων, παρόλο που οι τιμές έχουν πλέον αυξηθεί όσο ποτέ. Επί του παρόντος, η μέση τιμή κατοικίας είναι περίπου 1.000 ευρώ ανά

τετραγωνικό μέτρο. Σε ορισμένες περιοχές, η τιμή έχει ξεπεράσει τα 2.500 ευρώ. Τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας δείχνουν ότι το μέσο κόστος κατασκευής το 2021 και το 2022 έχει αυξηθεί έως και 16% σε σύγκριση με το 2020. Η Κεντρική Τράπεζα του Κοσσόβου (CBK), σε έκθεση που δημοσιεύθηκε τον περασμένο Αύγουστο έτος, προέβλεψε ότι ο κλάδος των κατασκευών και των ακινήτων θα αντιμετωπίσει οικονομικά προβλήματα, λόγω της αύξησης του κόστους των προϊόντων και των διακυμάνσεων των τιμών. Η Διασπορά, σύμφωνα με την CBK, καταλαμβάνει την πρώτη θέση αναφορικά με τις ξένες επενδύσεις σε ακίνητα.

3. Ενίσχυση σε επιχειρήσεις.

Η κυβέρνηση του Κοσσόβου ενέκρινε τη διάθεση κονδυλίων του Προϋπολογισμού για επιχειρηματική υποστήριξη. Ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών κ. Makreshi είπε ότι, η συνολική αξία των κονδυλίων που πρόκειται να διατεθούν είναι 5,5 εκατ. ευρώ, προσθέτοντας ότι θα ωφεληθούν οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Τα κεφάλαια ύψους 5.528.000 διατίθενται, στο πλαίσιο συνεργασίας με το Ταμείο Εγγύησης Πιστώσεων του Κοσσόβου, για να συνεχιστεί η υποστήριξη της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Γ. Νέα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για ελληνικές επιχειρήσεις.

1. Συνεργασία στον τομέα Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Την Τρίτη ξεκίνησε τη λειτουργία του το Αλβανικό Χρηματιστήριο Ηλεκτρικής Ενέργειας (ALPEX), το οποίο είναι μια κοινοπραξία που ανήκει στους Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Αλβανίας (OST) και Κοσσόβου (KOSTT). Παρόντες στα εγκαίνια ήταν η Υπουργός Οικονομίας του Κοσσόβου, κα. ArtaneRizvanolli, η Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης της Αλβανίας, κα. BelindaBalluku, καθώς και άλλοι εκπρόσωποι των δύο πλευρών. Στην ομιλία της, η Υπουργός Rizvanolli εξέφρασε την ικανοποίησή της που συμμετέχει σε μια τόσο ιδιαίτερη στιγμή για τους τομείς της ενέργειας και τόνισε ότι η κοινή αγορά παρέχει νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες και περισσότερο διασυνοριακό εμπόριο, επιτυγχάνοντας κέρδη σε αποδοτικότητα και υψηλότερα πρότυπα.

Η κα. Rizvanolli τόνισε επίσης ότι η ALPEX έχει την πλήρη υποστήριξη της κυβέρνησης του Κοσσόβου για τη δημιουργία συνθηκών για ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, προσανατολισμένη στις εισαγωγές και τις εξαγωγές, όπου οι καταναλωτές και οι τομείς ηλεκτρικής ενέργειας παρέχουν ευελιξία για ενσωμάτωση στο περιφερειακό και ευρωπαϊκό σύστημα.

Το Αλβανικό Χρηματιστήριο Ηλεκτρικής Ενέργειας ή ALPEX ξεκίνησε τακτική λειτουργία με τη δημιουργία μιας νέας αγοράς, σε συνεργασία με το Χρηματιστήριο Αθηνών και το Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας. Η έναρξη των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων διαπραγμάτευσης και μετά τη διαπραγμάτευση στην αγορά της επόμενης ημέρας στο Αλβανικό Χρηματιστήριο

Ενέργειας αποτελεί ορόσημο στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της χώρας στο μοντέλο-στόχο της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δήλωσε ο Όμιλος Χρηματιστηρίου Athex. Το Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ) και το Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας (ΕΧΑ), που λειτουργεί από την EnExGroup, έχουν παράσχει την υποδομή και τις υπηρεσίες για την ALPEX.